

Kompożituri famużi

Richard Wagner

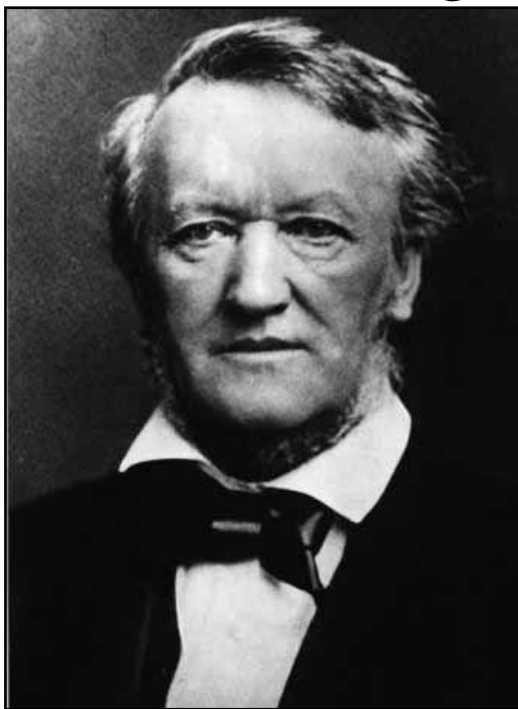
jikteb Christopher Pisani

F'dan l-artiklu li jmiss, iddeċidejt li nbiddel ix-xenarju, l-ambjent, u n-nazzjonalita' tal-kompożitur li jmiss. Richard Wagner, il-ġenju mużikali Ġermaniż li ta kontribut kbir għall-mużika operistika kif ukoll għal-litteratura. Ha nibda billi nsemmi naqra kif ċertu esponenti prominenti fix-xena mużikali kienu jharsu lejn Wagner.

Peter Tchaikovsky kien qal li meta sema' l-aħħar noti tal-opra *Götterdämmerung*, hu hassu li kien qisu nheles minn ħabs. Gioacchino Rossini, meta kien sema' *Lohengrin* kien qal li ma tistax tiġġudika din l-opra sempliciment meta tismagħha l-ewwel darba, imma żgur li mhux se nismagħha t-tieni darba. Aktar riċenti, Woody Allen fil-film *Manhattan Murder Mystery* qal li hu ma jistax jisma ħafna mużika ta' Wagner għax inkella jqanqal fih l-aptit li jinvadi l-Polonja. F'idejkhom biex tiddeċiedu jekk għandhomx raġun, kemm mill-ħajja tiegħu u kemm, forsi għal min jinterressah jisma naqra mużika tiegħu, mill-kompożizzjonijiet tiegħu.

Wagner twieled f'Leipzig, nhar it-22 ta' Mejju 1813. Kien id-disa' wild ta' Carl Freidrich Wagner (skrivan mal-pulizija ta' Leipzig) u Johanna Rosine nee Paetz. Wara biss 6 xhur mit-twelid, missier Wagner miet, u ommu Johanna marret tgħix mal-ħabib ta' Carl, Ludwig Geyer. Dan Geyer kien attur u skrittur, u x'uhud jaħsbu li kien hu l-verament missier. Li hu żgur hu li Johanna kienet issetiljat ma' Geyer. Fl-awtobijografija *Mein Leben*, Wagner jiftakar li darba ha sehem f'reċta bħala angli. Fl-1820, Wagner daħal fl-iskola Pastor Wetzel ta' Possendorf fejn kien qed jirċievi xi tagħlim tal-pjano, liema tagħlim sabu diffiċli ferm, tant li kien jippreferi li jdoqq bl-udit milli jaqra l-mużika.

Wara l-mewt ta' Ludwig Geyer, hu Ludwig kien hallaslu li jmur il-boarding school Kreuzschule. F'din l-eta' tant tenera ta' 9 snin, Wagner kien impressjonat ferm mill-Mużika Gotika ta' Carl Maria Von Weber. Hawn hu kien kiteb l-ewwel biċċa xogħol tiegħu, it-traġedja li semma *Leubald*. Wara li beda l-iskola fl-1826, hu kien ferm influwenzat minn Shakespeare u Goethe. Fl-1827 familtu marret lura Leipzig, u beda jitgħalliem l-armonija taħt Christian Gottlieb Müller. Sena wara, sema' għall-ewwel darba lil Beethoven

permezz tas-sinfonija numru 7 u n-numru 9. Wagner ħassu ispirat ferm minn Beethoven, tant li kien għamel transkrizzjoni tas-sinfonija numru 9 ta' Beethoven. Fl-1831, Wagner daħal jistudja fl-Universita' ta' Leipzig, fejn ha t-tagħlim tal-komposizzjoni taħt Theodor Weinlig. Dan Weinlig tant kemm kien impressjonat b'Wagner, li rrifuta kull tip ta' ħlas għal-lezzjonijiet li kien jgħatih u li kien irrangalu biex tiġi ppubblikata l-ewwel kompożizzjoni mużikali tiegħu, *Piano Sonata in Si bemoll maggiore*. Sena wara, Wagner kien hareġ bil-komposizzjoni ta' *Sinfonija in Do maggiore*, liema sinfonija smajt u li verament għoġbitni u nirrakomanda

lill-qarreja biex jisimgħu. Minn hawn, Wagner ma' ħarixx lura u beda jikkomponi l-ewwel opira tiegħu *Die Hochzeit* (iz-żwieġ).

Fl-1833, ta' 20 sena, wara li huħ Albert kien irrangalu, daħal surmast tal-kor tat-teatru ta' Wurzburg. Fl-istess sena, kien lesta l-opira tiegħu *Die Feen* (The Fairies). Interessanti ħafna li din l-opira indaqget l-ewwel darba fl-1883 wara l-mewt ta' Wagner stess. Fl-1834, Wagner laħaq surmast direttur tat-Teatru tal-Opra Magdeburg, fejn hemm kiteb l-opira *Das Liebesverbot* (The ban of love) li kienet ibbażata fuq ir-reċta ta' Shakespeare *Measure for Measure*. Din indaqget darba fl-1836 għaliex it-teatru kien falla finanzjarjament. Minn hemm, Wagner kien iltaqa' ma' Christine Wilhelmine Planer "Minna", u li kien iżżewwiġha fl-24 ta' Novembru 1836. Sena wara, Minna telqitu ma' raġel iehor, iżda wara li Wagner mar fir-Russja bħala direttur mużikali, permezz ta' oħt Minna Amalie, kien reġa irranga ma Minna fl-1838. Fl-1839, il-koppja Wagner akkumulat numru kbir ta' djun, tant, li kellhom jemigraw lejn Riga, u wara lejn Pariġi. F'dan il-vjaġġ abbord xini, f'lejl ta' maltemp, Wagner ġietu l-ispirazzjoni biex jikteb l-opira *Der Fliegende Holländer* (The flying Dutchman). Sakemm dam Pariġi, Wagner lesta din l-opira u anke *Rienzi*. Wara l-ġhajnuna ta' Giacomo Meyerbeer, kompożitur iehor famuż li xi darba jsib ix-xorti f'din ir-rokna, Wagner esebixxa l-opira *Rienzi* b'suċċess kbir. Fl-1842, Wagner mar Dresden u hemm ikkompona opira oħra kbira, *Tannhauser*. F'dan iż-żmien, Wagner kien attiv